

Informatienota voor de raad

Datum 5 juli 2022

Onderwerp	Hanzejaar 2023 Thema en programma op hoofdlijnen
Versienummer	V 2.0

Portefeuillehouder

Informant E. van Poorten/D. de Vries
Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon Ellen 06 21 33 27 48
Email E.van.Poorten@zwolle.nl/D.de.Vries@zwolle.nl
Bijlagen Oplegnotitie Hanzejaar 2023 – De Hanze Connectie met Hart en Ziel!

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De Raad informeren:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken van het thema en het programma in grote lijnen. Inclusief de drie hotspots en de drie ontwikkellijnen.

Datum

5 juli 2022

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

In 2022 is besloten om in 2023 het Hanzethemajaar te organiseren. Bij de begroting voor 2022 en 2023 is daarvoor budget vrijgemaakt. Het themajaar is een middel om in de gezamenlijke hanzesteden het aanbod voor de langere termijn te verbeteren, (internationaal) bezoekers en bestedingen te trekken en in te zetten op bewonerstrots en sociale cohesie. Wij willen nadrukkelijk de eigen Zwolse ambitie hierin waarmaken. Want de groei van de stad biedt uitdagingen; bestaande en nieuwe inwoners moeten zich verbonden blijven voelen. Ook wil Zwolle talent en kenniswerkers trekken in de “war on talent”. Het is de bedoeling dat Hanzejaar 2023 voor Zwolle een bijdrage levert aan deze opgaven en daarnaast een impuls zal zijn voor gebiedsgericht werken en de verbinding van het fysiek en sociaal domein.

Kernboodschap

Binnen het Hanzejaar zijn we druk met de organisatie. De twee externe projectleiders zijn in februari van start gegaan en in samenspraak met de stad is het thema vastgesteld. Op dit moment worden in samenwerking met de stad de contouren zichtbaar van de belangrijke locaties en de grote evenementen op deze locaties. De belangrijkste evenementen worden steeds meer helder en in het najaar gaan we samen met de stad werken aan de invulling van deze evenementen en aanvullende kleinere activiteiten.

Toelichting**Het thema**

Het thema van het Hanzejaar 2023 ‘De Hanze Connectie – met Hart en Ziel!’ is gekozen na gesprekken met interne en externe stakeholders in de stad en daarbuiten. De Hanze Connectie staat voor de ijzersterke verbindingen – ook grensoverschrijdend – die vanuit de Hanzestad worden gelegd. In de stad, in de regio, in Nederland en west-oost Duitsland. De Hanze Connectie raakt de connectie tussen mensen, dient de Brede welvaart en draagt daarmee bij aan de positionering van de Hartstad. Oude hanzewaarden komen terug in een nieuwe vorm door medemenselijkheid, vrijgevigheid en vertrouwen. Een herbezinning op de oude waarden. Met een wat vrije vertaling zou je kunnen zeggen dat we opnieuw aandacht vragen voor de manier waarop we invulling geven aan waarden, zoals de Moderne Devotie dat in de Hanzetijd deed.

Drie iconische locaties met drie ontwikkelijnen.

Als vertaling van de stedelijke uitdagingen van Zwolle als regionaal knooppunt van Oost-Nederland en vierde economische topregio van Nederland met de Brede Welvaart hoog in het vaandel tekent zich het fundament af voor een Stedelijke Triptiek. Een drieluik van drie geografische publiekshotspots rond drie grote stedelijke opgaven voor Zwolle: Hartstad, Groeistad en Cultuurstad. Elk ‘baken’ – Hanzehotspot - heeft een eigen thema, een veelbelovend langjarig perspectief voor de moderne Nieuwe Hanzestad. *Voor verdere uitwerking van thema, locaties en programmalijn zie het memo ‘Hanzejaar 2023, Hanze Connectie – met Hart en Ziel!’.*

- Academiehuis: ‘Traditie in Transitie’.
- Spoorzone: ‘Cultuur voorstation’. Zwolle als knooppunt in de regio met weidse verbindingen naar het westen en het oosten over de grenzen heen.
- IJsselcentrale: ‘New Energy for New Growth’.

Datum 5 juli 2022

Programma op hoofdlijnen

De Hanze wordt gesteld als een Europese samenwerking avant la lettre, Destijds waren we onze tijd ver vooruit. De hanzementaliteit van toen is vandaag de dag nog steeds de kracht waarmee we goed en graag kunnen samenwerken in de stad. Deze kracht hebben we nodig om in korte tijd dit themajaar neer te zetten. Tevens zal de hanzementaliteit naar voren komen in de programmering van de evenementen en de cross-overs die we programmeren.

Het programma voor het Hanzejaar 2023 staat in de steigers. De publiekshotspots beginnen vorm te krijgen. Aanvullende programma ideeën worden verzameld. Een eerste greep uit het programma dat met partners wordt verkend:

- Hanzehotspot Academiehuis:
 - Hanze Tentoonstelling;
 - Hanze Tijdreis;
 - Oog-in-oog met Michael;
 - Nieuwe Baken voor de Hanze;
 - Stadspodium op hoogte.
- Hanzehotspot Spoorzone
 - 'Cultureel Voorstation';
 - Hanze (muzik) Zug;
 - Project Nedersaksen.
- Hanzehotspot Harculo
 - Duitse Special IJssel biënnale;
 - Iconische project op de IJssel;
 - Aanvullende programmering Coolwater (of the grid project).

Daarnaast gaan we na de lunchbijeenkomst op 6 juli in gesprek met partners in de stad over aanvullende evenementen en activiteiten op deze locaties en aanvullende locaties.

Het themajaar en de lange termijn ambitie Hanzejaar 2023

Zwolle heeft aspiratie voor de kandidaatstelling van Zwolle als Culturele Hoofdstad van Europa in 2033. Deze ambitieuze 'stip aan de horizon' vraagt in 2023 om een stevig fundament waarop de stad kan voortbouwen in de komende jaren. Een fundament dat ook internationale potentie en daarmee Europese betekenis en zeggingskracht heeft. Het Internationale Hanzejaar in 2030 kan een laatste 'tussenstation' zijn op weg naar 2033. Er moet worden nagedacht over de tussenliggende jaren, zo moeten nog verschillende stappen genomen worden voordat de gemeente hiervoor kan beslissen. Eén van de stappen is een bid in 2026. Maar ook in 2023 vraagt dit al om een culturele samenwerking en uitwisseling met Hanzesteden in Duitsland. Met het Hanzejaar 2023 willen we bijdragen aan Europese eenheid door het concept van de internationaal georiënteerde Europese stad vorm te geven, historisch besef en onderlinge samenwerking te vergroten. In het Europa anno nu zijn deze doelen urgenter dan ooit.

Samenwerking tussen de 9 steden en betrokkenheid stakeholders

De 9 Hanzesteden werken samen op het gebied van marketing en aanbodontwikkeling. Het themajaar moet hierin een boost geven. De steden werken samen aan dit themajaar via de overall projectgroep en projectleider. Inmiddels heeft Lian Duif deze centrale rol voor Zwolle en voor de overall organisatie. Veel kleinere steden kunnen niet veel extra investeren in aanbodontwikkeling voor het themajaar. De consequentie hiervan is dat Zwolle nadrukkelijk kijkt naar Deventer en Kampen, als grotere hanzesteden om samen tot meer iconisch aanbod te komen.

Datum 5 juli 2022

Betrokkenheid stakeholders

In de afgelopen weken is onder aanvoering van twee externe projectleiders met ruime ervaring gesproken met diverse initiatiefnemers uit de stad. Een greep uit de gesprekken: sessie voor de culturele instellingen, sessies met het toeristisch overleg, C7, individuele organisaties uit cultuur/welzijn/ toerisme, afvaardiging van KHN/ HESZ, kleine groepsgesprekken, afstemming met Marketing Oost en de andere Hanzesteden. Dit alles om samen richting te geven aan de hoofdlijn van de programmering in Zwolle. Alle input heeft een gezamenlijk lijn opgeleverd, afbakening (wat doen we wel en niet binnen het Hanzejaar) en veel inspiratie voor activiteiten.

Op de locaties worden activiteiten geprogrammeerd in samenwerking met de cultuursector. Naast de C7 is er contact met veel partijen in het “midden-en klein-segment”. Daaronder zijn ook nieuwe partijen. Het doel hiervan is tweeledig. Het vergroot de betrokkenheid. En vooral; het is een aanzet voor de verdere ontwikkeling van de sector in Zwolle.

Financiering en aanvullende financieringen

De Raad heeft voor de externe organisatie en de activiteiten een budget beschikbaar gesteld van anderhalf miljoen. De inzet is om dit bedrag te vergroten. Voor de activiteiten wordt nu uitgegaan van meerdere financieringsbronnen; Het budget dat door de gemeenteraad beschikbaar is gesteld, sponsoring, publieksinkomsten en subsidie van andere partijen.

Consequenties

Afhankelijk van de hoeveelheid extra financieren die we kunnen verkrijgen zal de omvang van het programma aangepast moeten worden. De begroting is taakstellend.

Doordat niet iedere hanzestad veel extra aanbod voor het themajaar kan toevoegen is de consequentie dat wij met de grotere hanzesteden Deventer en Kampen actief meer iconisch aanbod willen ontwikkelen.

Doordat de organisatie van het hanzejaar in een korte periode plaatsvindt, komt er veel samen in de tijd. Daarom is het goed dat we twee externe projectleiders hebben aangetrokken met veel ervaring o.a. opgedaan met het Jeroen Bosch jaar.

Communicatie

Communicatie en een eerste toetsing van de thematiek, hotspots en programma vonden plaats met de zeven grote culturele instellingen (C7) in het C7 overleg. Op 6 juli informeren we middels een eerste brede bijeenkomst het culturele en toeristische veld in de stad. Met aandacht voor de Hanzethematiek, publiekshotspots, doelgroepen, financiering en planning. En een toelichting hoe Hanze-initiatieven zich kunnen melden en wat de criteria zijn (inhoudelijk, financieel).

Communicatie zal zich na 6 juli in eerste instantie richten op de makers van de stad. Zodat deze groep zich goed voor kan bereiden op de organisatie van de evenementen en het aansluiten bij de Hanze Connectie. Hiervoor zal in de loop van de zomer/herfst een landingspagina geopend worden op de website van de gemeente.

Vanuit communicatie zal een marketing- en communicatie plan geschreven worden, ook in overleg met Zwolle Marketing en Marketing Oost/NBTC.

Datum 5 juli 2022

Vervolg

Het proces van het Hanzejaar 2023 tekent zich als volgt af:

- 6 juli Lunchbijeenkomst Hanzethemajaar 'De Hanze Connectie – met Hart en Ziel!', Strategisch kompas en Hartstad waarin we de culturele sector breed informeren. Burgemeester Peter Snijders heeft het openingswoord en Wethouder Monique Schuttenbeld is hierbij aanwezig.
- Voor de zomervakantie is de grote lijn in de programmering klaar.
- Na de zomer de invulling met kleinere events en programma in de wijken.
- Na afloop van het themajaar volgt een evaluatie.
- Doorkijk naar de volgende mijlpalen in 2030; Internationale Hanzedagen in Zwolle en eventueel Culturele hoofdstad 2033. Het Hanzejaar is de op maat naar de Internationale Hanzedagen in 2030 en naar eventuele kandidaatstelling voor de Culturele Hoofdstad 2033. Er moeten nog verschillende stappen genomen worden voordat de gemeente hiervoor kan beslissen. Eén van de stappen is een bid in 2026.

Openbaarheid

Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer